

Jak se chovat na sjezdovce

Pokud se před námi objeví skupinka lyžařských začátečníků, měli bychom zpomalit a co nejbezpečnějším způsobem ji objet. Na širších sjezdovkách většinou není problém najít si volné místo, kudy lze projet i vyšší rychlostí. Musíme však počítat s tím, že všichni nejsou dokonalí lyžaři a lyžařský začátečník nebo dítě mohou kdykoliv spadnou či vyjet na kraj sjezdovky do míst, ve kterých se zrovna budeme pohybovat.

Každý karambol se může pekelně prodražit

Dobrá polovina Čechů netuší, že na sjezdovce musí dodržovat určitá pravidla. Vyhlásila je Mezinárodní lyžařská federace, a i když by jejich dodržování mělo být na sjezdovkách závazné, realita je jiná. Málokdo tuší, že od února 2009 musí lyžařské areály dodržovat daleko přísnější pravidla než dřív. Začala platit nová česká státní norma, která upravuje nejen povinnosti provozovatelů areálů, ale také pohyb lyžařů a snowboardistů na sjezdovce.

Při lyžování rozhodně neplatí právo silnějšího nebo něčí libovůle. Češi sice v poslední době začali častěji používat ochranné přilby, ale velká část stále nemá o pravidlech na sjezdovkách ani potuchy. Přitom pokud je nedodržíte a způsobíte tím druhému újmu, můžete za to být trestně odpovědní. Nehod, které se v důsledku nedodržení pravidel stanou, jsou každý rok tisíce. Každá desátá končí velmi těžkým zraněním, nebo dokonce smrtí. Zvýšená opatrnost je vždy na místě, a to i pokud se považujete za zkušené lyžaře.

Zásadou, kterou je nutné dodržovat, je držení se vyznačených sjezdovek a tras. Každý lyžař si chce alespoň občas vyjet do prašanu a užít si nefalšovaného požitku z divoké jízdy. Takové vyjíždky by se však rozhodně neměly stát pravidlem a předtím, než vyjedeme mimo vyznačenou trasu, bychom se vždy měli

ujistit o tom, že je terén, ve kterém se hodláme pohybovat, bezpečný. V žádném případě bychom pak neměli sjíždět sjezdovky v případě špatné viditelnosti nebo za zhoršených povětrnostních podmínek. A na paměti musíme mít i to, že na nehody mimo vyznačené trasy se většinou nevztahuje pojištění. Každý karambol se nám pak může pekelně prodražit.

Bezpochyby je **důležité, že bychom se na sjezdovkách měli vždy chovat jako gentlemani**. Pokud například jsme svědky toho, že se někomu z lyžujících při pádu zasekla ve svahu lyže, měli bychom mu pomoci a ne mu nadávat, že překáží. Odjet můžeme až poté, co se ujistíme, že je nešťastník v pořádku.

Mnoho lidí se domnívá, že v případě nehody na svahu nemají žádnou povinnost zastavit, natož jako případní aktéři, svědci či poškození prokázat svou totožnost. Přitom tato povinnost vyplývá i z běžných zákonů. Dvanáct procent všech nehod na sjezdovkách je způsobeno srážkami. Není divu. Nejméně patnáct procent lyžařů si myslí, že na lyžích platí stejné paragrafy jako je na silnici, například přednost zprava! Ve vlastním zájmu by se měl proto každý s bezpečnostními pravidly seznámit. Podle odborníků dochází k největšímu počtu úrazů v brzkém odpoledni, což je způsobeno únavou po obědě. Dalším zdrojem úrazů je nedostatečné nastavení vázání podle zkušenosti a váhy lyžaře.

Základní pravidla lyžařského provozu

Ohleduplnost k jiným: Každý se musí chovat tak, aby neohrozil jinou osobu a nezpůsobil škodu.

Přiměřená rychlost: Je třeba dodržovat rychlost a jet v souladu se svými schopnostmi, podmínkami a počasím.

Volba směru: Má-li lyžař možnost vybrat si směr jízdy, musí jet tak, aby se vyhnul nebezpečí srážky s druhým pohybujícím se na svahu pod ním.

Předjíždění: Předjíždět se může zleva i zprava, ale vždy s takovým odstupem, aby bylo možno zareagovat na pohyb předjížděného lyžaře.

Přejíždění svahu a křížení cesty: Lyžař, který vjíždí na sjezdovku nebo ji přejíždí, musí dávat pozor a sledovat vše nad a pod sebou, aby tak mohl učinit bez nebezpečí jak pro svou osobu, tak pro jiné. Stejně tak je třeba se chovat při každém zastavení.

Zastavení: Nesmíme zastavovat, není-li to nevyhnutelně nutné, uprostřed sjezdovky, na přejezdech a na místech bránících v dobré viditelnosti. V případě pádu se musíme na sjezdovce co nejrychleji zvednout, pokud to jde, a přesunout se na okraj sjezdovky.

Stoupání: Stoupat na sjezdovce můžeme po jejím okraji. V místě se zhoršenou viditelností musíme postupovat po jejím nejzazším okraji, abychom nepřekáželi ostatním lyžařům. Totéž platí v případě, schází-li lyžař po sjezdovce pěšky.

Respektování signalizace: Všichni musí na sjezdovkách respektovat označení a signalizaci.

V případě nehody: Každý účastník je povinen v případě nehody poskytnout pomoc.

Identifikace: Účastník či svědek nehody je povinen poskytnout údaje o své osobě.

K dalším nepsaným pravidlům slušného lyžaře patří i to, že než se vydá do hor, musí si zkontrolovat stav svého lyžařského nebo snowboardového vybavení. Nechat si odborně seřídit vázání, nabrousit hrany lyží, vyspravit drobné nerovnosti na skluznici, to je už v současné době považováno za samozřejmost. Důležité

však je nepřeceňovat své schopnosti. Během celodenního lyžování je nutné najít si čas na odpočinek a hlavně nepít alkohol. Jen blázen může svištět na sjezdovce s několika promile alkoholu v krvi. Neplatí pravidlo pravé ruky jako na silnici. Přednost má vždy pomalejší lyžař.

Helma není všemocná

V poslední době je patrné, že čím dál víc lyžařů a snowboardistů hodně riskuje. Vede je k tomu moderní lyžařská výbava, marketing výrobců lyží a zimního vybavení. Právě to podněcuje nezkušené lidi k tomu, aby riskovali, protože zmínění výrobci jim podsouvají představu, že si stačí koupit moderní náčiní, které je stoprocentně bezpečné. Není, a stejně tak hory nejsou bezpečné. Vybavení na zimní sporty je mnohonásobně lepší a díky tomu je lyžování dostupnějším sportem. Začátečníci se učí rychleji než kdy dřív a mnohdy si tak věří, že si neberou na sjezdovku ani helmu.

Nicméně ani helma není všemocná. **Odborníci stále varují před falešným pocitem bezpečí, který skořepina na hlavě vyvolává.** Helmy podle nich sice omezily počet méně vážných zranění hlavy, například tržných ran, ale nedokáží zabránit vážnějším úrazům.

Zavedeme sněžnou policii?

S hustotou provozu na sjezdovkách si lámou hlavy v Rakousku stejně jako u nás na Šumavě nebo v Krkonoších. Důvody jsou známé. Kapacitnější lanovky, rychlejší lyže a k tomu více méně nezměněná lyžařská plocha. Mnozí volají po tom, aby lyžařský provoz regulovala speciální sněžná policie. Sněžná policie by dohlížela na chování lyžařů a snowboardistů, kterým by za přestupky udělovala pokutu či odebrala skipas. To dnes běžné není, ale zase na druhé straně, úplný Divoký západ na sjezdovkách zatím nepanuje. Zdánlivá svoboda ale končí ve chvíli, kdy se něco stane. V ten okamžik přichází ke slovu výše zmíněné lyžařské desatero.

Například v rakouském Vorarlbergu platí tzv. sportovní zákon, který výslovně zakazuje při sportu omezovat či ohrožovat jiné osoby. Při porušení tohoto pravidla na sjezdovce či ve volném terénu stanovuje blokovou pokutu do 30 euro, k čemuž může přibýt ještě mnohonásobně vyšší suma při správním řízení a náhrada škody. Obdobně by neměl být problém aplikovat na srážku lyžařů mnohem obecnější zákony a pravidla, například ublížení na zdraví.

Trestání sjezdařských kamikadze by bylo chvályhodné, ale podle jakých pravidel by se jejich jednání posuzovala? Pravidla jsou sice určitým vodítkem, nicméně sněžná policie by si s nimi stěží vystačila, protože nejsou jednoznačná. Jako v případě povinnosti lyžaře sjíždět přiměřenou rychlostí. Těžko si lze představit, jak strážník s radarem bude pod smrkem číhat na řítící se šílence! Fotografie lyžaře s uvedením jeho rychlosti by určitě byla žádaným suvenýrem, ale těžko důvodem k odebrání skipasu. Důležité je proto chovat se na sjezdovce ohleduplně k ostatním a nehrát si na šampióna.